

על הסכינאי המסכנאי

את המחזה כתב אנגלי אחד, בשם ג'ון ג'יי, לפני 200 שנה בערך. לפני 25 שנה, בערך, מצא לנחוק, גרמני אחד, בשם ברט ברכט, לעבד את יצירתו של ג'יי, וגרמני שני בשם קורט וייל חבר לה מוסיקה. לפני 20 שנה, בערך, הציגה הלהקה התיאטרונתית הז'נברית שנקראה אהל, את פרי עטם של הז'נבריים והגרמנים לקהל הפלשטינאי (א"י). החל לפני שבוע, עומדת ה"אופרה" התיאטרית וה"משופשת כהלכה", לרשותו של כל אורח ישראלי המוכן לשלשל דמי כניסה של 800 פרוטה (בממוצע) לקופת הלהקה התיאטרית הז'נברית, הלא כל כך "קרויה" הקרויה אהל. אף על פי שאופרה בגרוש נחשבת ליצירה קלאסית של הבמה העולמית, קשה למדי ל"הגדיר את מהותה. מפי הסכינאי, מלך הפוסטים והבלבות, מתנגש, אגב הנה" לת עסקיו, בבר פיצוץ, ראש אגודת הקצב"נים. ברוב המקצועי ידו של פיצוץ נשארת על העליונה. גם פרוטקציה טובה אינה מ"עילה למקי" הפך למסכנאי, והיה גומר את ימיו על הגרדום אלמלא היתה אופרה בגרוש קומדיה.

חוץ מהפרולוג, המבוצע בכשרון — שור"רת מבוכה, כללית על הבמה. על שכמו של צייר התפאורות נופל חלק גדול מן ה"אשמה" הפיגומים, הקרשים, המסגרות, ה"ארגונים והוילונות, מתמרים להיות תפ"אורה מודרנית וסימלית, אך למעשה אין הם יותר מאשר מכשולים חסרי צורה, המהחיים פחים לרגליהם הקלות של טובה פרוה, בת"יה אוסטרובסקי, יעקב בן סירח ורגליהם הכבדות של שמחה צחובל ויעקב אינשטיין. למרות הכל, אין אופרה בגרוש לשלון מוחלט; ההצגה עלולה לעניין את הסכינאים, הקבצנים, הרכושנים, ושאר אורחי הבמה.

הגברים הבינו היטב

"משול הגבר לסירת מפרש באין מצפן לו, הוא טועה בדרך, והאשה — דומה לרוח עז המסיעו אל החוף שהיא בוחרת". ספק הוא אם באימרה זו יש צדק, אם יש, מתעוררת השאלה: האם העובדה היא קומית או טרגית? האחים קינטרו, מחוזאים ספרדיים, סברו שהדבר מצחיק מאד. מה? הנחת, הזאת נולד מחזה שהוצג בשבוע ש"עבר על ידי התיאטרון הקאמרי?" העלילה מצטיינת בפשטותה. אדולפו (אברהם בייזוסף), עורך דין צעיר, מגיע, לביקור קצרן לעיריה אנדלוזית. כפי ה"נראה, הוא רחוק מושבע, אך שתי מערכות מספיקות כדי לשנות את דעתו. לאחר כ"150 דקות של תחבולות, אידיבנות וסיכו"כים, הוא מודה, כחנן מאושר, על מחיאות הכפיים של הקהל. האחרית העיקרית של המלכודת ושל הצלחת ההצגה היא חנה מרון, עמוד התווך של התיאטרון. שאר השחקנים מצטרפים אליה בנהול נעים, מהיר וקולע של ההתרחשויות. ה"במאי והצייר גם הם אחראים להצלחה של קומדיה רעננה וצנועה זו. אף על פי כן רצוי לציין, למען האמת, שהמין היפה שב"קהל נהנה יותר, הגברים, שנכחו בהצגה, הבינו את פשר הצחוק, סלחו לנשים.

*אופרה בגרוש (במקור: אופרת הקבצ"נים) מאת ג'ון ג'יי. עברית אברהם שלונסקי. מעובדת על ידי ברט ברכט. מוסיקה קורט וייל. תפאורה: אנטול גורביץ. ביום אלף ארבע וולף. ** גבר לא יבין זאת. מאת יואכים וסרפיץ

מאות לירות כאלה יש לנו לבזבז? והפקי"דים הללו — מה הם עושים כאן בצדדי ה"יום? מדוע אינם בעבודתם?" אחר הראה לקהל צד בלתי-ידוע של איש"יותו. בקול עייף ומדוכא הרהר: אלה עשה את העולם בששה ימים. מנגיב רוצים שיש"נה אותו בן לילה. חי אלה! אילו יכולתי למצוא משהו אחר שיקבל ממני את כל ה"עול, הייתי מוסר לו אותו ברצון." למחרת פרסמו דובריו הסבר להתפרצותו: "אין לראות בהודעתו הכרוה רצינית", ה"בירו, כי אם מעשה של שעת עייפות. ה"ליוה היה רק קצת מעובצו."

סוריה

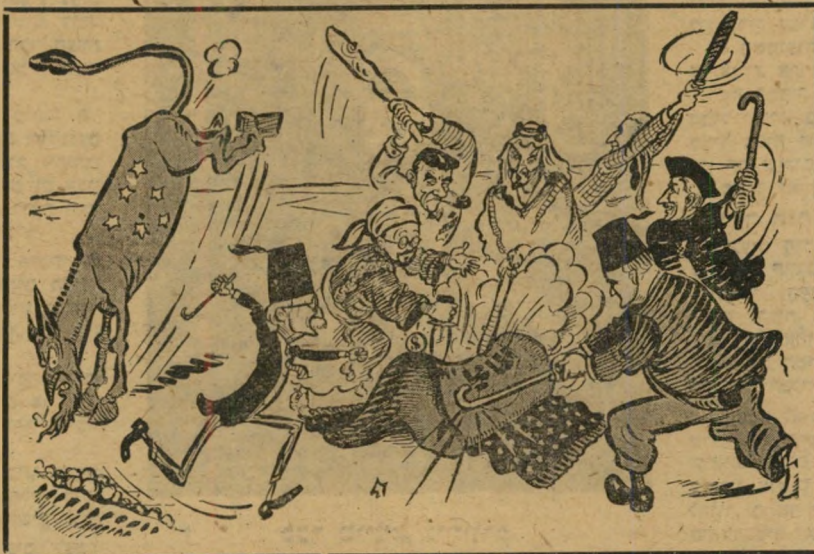
הטנק צעד הצידה

כמאה ליום השנה להפיכה הצבאית הסורית האחרונה הוקדש יום 2.12.52 למיצעד צבאי ברחובות דמשק. על במה גדולה עמד גיבור היום: אדיב אל-שישקלי. צבאנו מוכן ור"רוך", הוא הכריז, "מחכה בקוצר רוח לפקו"ר שיהיה רשמי, ושוב לא יכל להכחישה פן יעורר

ראשי הכנסיה הקופטית ביום חג נוצרי, מבקר בבית-הכנסת היהודי ביום הכיפורים, מתפלל עם שיך אל-אזהרה, מנשק תינוקות, גואם בפני סטודנטים, לוחץ ידי פועלים. בכל תמונה הסתמן חיוך מלבב על פניו הנב"ריים.

תמונות טפשויות במקצת. המבחן הראשון בא כאשר תבע מהופד לפסול את מועמדותו של מוצטפא אל-נחאס לנשיאות המפלגה. אל-נחאס נכנע אך הופד נשבע איבה לנגיב; וככל שנגיב ניסה להתחבב על הקהל, נעשו חציו של הופד נגדו גלוי יים ומחודדים יותר. עתונו הראשי, אל-מזרי, לא העז אמנם לפרסם התקפה ישירה על ה"דיקטטור, אולם לא הותמצו שום הודמנו"יות להציק לו.

"נגיב עומד להחליף את החוקה בחוקה דתית!" הכריז פעם. לא היתה אמת בדיעה. אולם הכחשה רשמית היתה מעוררת נגד נגיב את חמת הדתיים. אחרי זה באה ידיעה על כוונותיו של נגיב לפגוע בבעלי הרכוש הפרטי, ושוב לא יכל להכחישה פן יעורר

מדינאי הליגה הערבית והאוכף הגרמני ("רוזן אי יוסף", קהיר) ישנה הסלטה

את חמת הפועלים. בתנאים אלה, החלו תמונותיו החיכוניות להראות טפשויות במק"צת, עוררו בלב הקהל את החשש שהוא אדם שטחי, שאינו מסוגל להתמודד בבעיות רציני"יות.

"רק מאה לירות?" אנשים שבאו אתו במגע הדוק, שמו לב כי תחת שלחתי הרגילה גברה עתה עצבנותו. פה ושם ה"פיע צילום שלו המראה אותו מנוסף בידו לאות מחאה על ריבוי התצלומים. התחבקר יותיו עם תינוקות נעשו נדירות יותר. ההתפרצות הפומבית הראשונה ארעה שעה שנכח בהנחת אבן הפינה לתחנת ש"דור חדשה. הוקמב במה מוצלת, ומאות אורחים ופקידים התקהלו לכבוד המאורע. אך במקום לחייך ולשבת, יצא הפעם הליחה ב"התקפה חריפה על המארגנים. "זהו בזבוז פושע!" קרא לעבר שר ה"תעמולה (האחראי לשרותי הירדן). "האם היה צורך להקים במה וכיפה? האם איננו מסוג"לים כבר לעמוד קצת בשמש?" השר ניסה לפייסו. "זה עלה רק 100 ל"י רות", אמר. "רק מאה לירות?" התרעם נגיב. "וכמה

מבעד מסך החול

החמוד והאוכף

לגבי העולם הרחב היה זה נצחון גדול לאח"דות הערביות. החלטת הליגה להגיש אלט"י מסום לממשלת בון שתימנע מביצוע הסכם ה"שילומים שלה עם ישראל (העולם הזה 786) נתקבלה פה אחד; שום נציג לא ערער על האיום לנקוט בסנקציות כלכליות נגד גרמניה. אך בניגוד לרושם הכללי שנתקבל בעולם, לא היתה בעיית השילומים בעיה שהעסיקה רק את מדינאי הליגה המכובדים; גם בעת"י נים הערביים ובשיחות בת"י התקפה הרבו לדון בה. שם היו המסקנות שונות מאלו שנתקבלו בוועדה הפוליטית של הליגה. אין פשר ה"דבר כי משהו, באהבתו הרבה לישראל, אהר את הרעיון כי ישראל תקבל לפתע הענקה של מאות מיליוני דולרים. חילוקי הדעות היו סביב השאלה, אם בכלל יש להתנגס בגרמניה.

כאילו ילפי הסכם, הופיעו בעתונים ש"נים רשימות וקריקטורות, כולן מבוססות על הפתגם הערבי העתיק האומר: "משלא יכלו לחמוד, התנפלו על האוכף."

טרומן הוא שקבע. הסביר מוחמד אל-תבעי, עורך השבועון הקהירי אחר טאעה, באחד המאמרים הללו: "החמוד הוא ארצות הברית; האוכף היא גרמניה המער"בית. מדינאינו, הנכבדים, שלא יכלו לראשו"י, מצאו מטרה נוחה בשניה."

"עלינו להבין", כתב, "כי מצבה של גר"מניה כיום דומה למצב בו היו מדינות ערב שריות עד לפני זמן קצר: אין היא מושלת בביתה. אמריקה היא הקובעת בגרמניה ה"כבושה. אם היא אומרת "כן", חייבת גרמנ"יה להסכים; אם היא פוקדת לשלם מאות מיליונים ליהודים, היא נחפזת לעשות זאת." תלויק חוקי לגרמנים, מה, אם כן, מציעים אל-תבעי וכל שותפיו לדעה?

בידי ממשלות ערב, הם אומרים, ישנה החלטה של האומות המאוחדות, המצוה על ישראל לשלם פיצויים לפליטי ערב על רכו"ש שם הנוטש. מדוע לא תפנה הליגה עתה, ל"אותן האומות המאוחדות, או לבית דין בינ"לאומי מוסמך, שיקבע מה ערכו של רכו"ש נטוש זה? עם הערכה כזו בידה, תגש הלי"גה לממשלת גרמניה בתביעה לעקל אותו סכום מסך הסכם השילומים.

"והו הפתרון המעשי היחיד", הם מסכ"מים. "כי או ניתן לגרמנים תירוץ ורק"י לא לשלם ליהודים." וזה, לדעתם, הדבר ש"ישמח ביותר את גרמניה המערבית.

מצרים

הליווה מתעצבן

גם היום כל מלה היוצאת מפי הליווה מוח"מד נגיב, היא חוק בליעבור כשצרים. אלא יעם עם בצוץ החוק נשמע רחש שיכול ב"קלות להתפרש כמחאה ואי-שביעות רצון. ב"נגיב, רודן בזכות אלה ורצון הצבא, החליט מן היום הראשון לעטות את הגלולה המרה של השלטון הצבאי במעטה מתחק של חיובים ועממיות.

ליד המטה הצבאי המצומצם המנהל את מצרים הקים יחידה ענפה ופעלתנית ליחס"ציבור. תפקידה: לחבב את הליווה על כל שכבות העם. בכל מקום הוצב צלם, סוכני הפרסומת הזמינו אליו, לביקורים ייודית"יים, אנשים מכל המעמדות והעדות. עתוני מצרים, שנהגו להקדיש 30% משטחם המ"צולם לפארוק, הפרישו עתה למעלה מ"50% לאליל החדש. הוא הופיע מתחבק עם

